

De raad van de gemeente Bergen;

gelezen het voorstel van het college van Bergen 28 februari 2012;

gezien het advies van de Algemene Raadscommissie van 22 maart 2012;

gelet op artikel 147, eerste lid van de Gemeentewet en artikel 8, eerste lid onder c en artikel 30 van de Wet werk en bijstand;

overwegende dat het noodzakelijk is bij verordening regels te stellen voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verhoogd of verlaagd en op grond van welke criteria de hoogte van die verhoging of verlaging wordt bepaald;

besluit vast te stellen de volgende:

Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Gemeente Bergen 2012

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. de wet de Wet werk en bijstand (WWB);
 - b. college het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen;
 - c. gezinsnorm de norm bedoeld in artikel 21 eerste lid, van de wet;
 - d. belanghebbende degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken op grond van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht;
 - e. woning een woning als bedoeld in artikel 1, onderdeel j, Wet op de huurtoeslag, als mede een woonwagen of woonschip, als bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de wet;
 - f. woonkosten 1°. Indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Wet op de huurtoeslag;

- 2°. Indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten en een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud;
- g. schoolverlater de belanghebbende die 6 maanden voorafgaand aan de aanvraag voor een uitkering de deelname aan onderwijs of een beroepsopleiding heeft beëindigd.

HOOFDSTUK 2. CATEGORIEËN

Artikel 2 Categorieaanduiding

1. Voor de belanghebbende aan wie bijstand kan worden verleend, geldt een categorieaanduiding.
2. De categorieën worden aangeduid als:
 - a. alleenstaande artikel 4 lid 1 sub a van de wet;
 - b. alleenstaande ouder artikel 4 lid 1 sub b van de wet;
 - c. gezin artikel 4 lid 1 sub c van de wet.
3. De bepalingen van deze verordening zijn uitsluitend van toepassing op alleenstaanden en alleenstaande ouders van 21 jaar of ouder maar jonger dan 65 jaar en op gezinnen waarvan alle meerderjarige gezinsleden 21 jaar of ouder maar jonger dan 65 jaar zijn.

HOOFDSTUK 3. CRITERIA VOOR HET VERHOGEN VAN DE NORM

Artikel 3 Verhogingscriteria

1. De toeslag als bedoeld in artikel 25, van de wet bedraagt 20% van de gezinsnorm voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft en die daarom de noodzakelijke kosten van het bestaan niet kan delen.
2. De toeslag als bedoeld in artikel 25, van de wet bedraagt 10% van de gezinsnorm voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder die met één of meer anderen zijn hoofdverblijf in dezelfde woning heeft en daarom de noodzakelijke kosten van het bestaan kan delen.
3. Voor de toepassing van dit artikel worden de volgende personen niet in aanmerking genomen als een ander die in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft: een meerderjarig kind als bedoeld in artikel 4, tweede lid van de wet.

HOOFDSTUK 4. CRITERIA VOOR HET VERLAGEN VAN DE NORM

Artikel 4 Verlaging norm gezin

1. De verlaging als bedoeld in artikel 26 van de wet bedraagt 10% van de gezinsnorm voor de belanghebbenden, die met één of meer anderen hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben en die daarom de noodzakelijke kosten van het bestaan kunnen delen.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de uitkering niet verlaagd indien het gezin bestaat uit drie of meer meerderjarige gezinsleden.
3. Voor de toepassing van dit artikel worden de volgende personen niet in aanmerking genomen als een ander die in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft: een meerderjarig kind als bedoeld in artikel 4, tweede lid van de wet.

Artikel 5 Verlaging norm i.v.m. de woonsituatie

1. De verlaging als bedoeld in artikel 27 van de wet bedraagt 20% van de gezinsnorm, indien een woning wordt bewoond waaraan voor de belanghebbende geen woonkosten, als bedoeld in artikel 1, onder f van deze verordening verbonden zijn.
2. De verlaging als bedoeld in het eerste lid wordt bij voorrang toegepast op de toeslag als bedoeld in artikel 3 van deze verordening.

Artikel 6 Verlaging norm schoolverlaters

1. De verlaging als bedoeld in artikel 28 van de wet bedraagt 20% van de gezinsnorm gedurende 6 maanden.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de uitkering niet verlaagd indien het gezin bestaat uit drie of meer meerderjarige gezinsleden.

Artikel 7 Verlaging toeslag alleenstaanden van 21 en 22 jaar

1. De verlaging als bedoeld in artikel 29 van de wet bedraagt:
 - a. 20% van de gezinsnorm, indien het een belanghebbende van 21 jaar betreft;
 - b. 10% van de gezinsnorm, indien het een belanghebbende van 22 jaar betreft.
2. In afwijking van het eerste lid wordt de verlaging vastgesteld op de hoogte van de op grond van artikel 3 toegekende toeslag van deze verordening, indien deze toeslag minder bedraagt dan de verlaging waartoe toepassing van het eerste lid zou leiden.
3. Lid één en twee zijn niet van toepassing ten aanzien van een belanghebbende op wie artikel 6 van deze verordening van toepassing is.

Artikel 8 Anti-cumulatiebepaling

De toepassing van de artikelen 3 tot en met 7 van de verordening geschiedt zodanig, dat de toepasselijke norm voor de belanghebbende tenminste bedraagt:

- a. 35% van de gezinsnorm voor een alleenstaande;

- b. 55% van de gezinsnorm voor een alleenstaande ouder;
- c. 65% van de gezinsnorm voor een gezin.

HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 9 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college.

Artikel 10 Overgangsrecht

De toeslagenverordening gemeente Bergen zoals vastgesteld op 18 december 2003 blijft echter tot 1 juli 2012 van toepassing op degene, die vallen onder het overgangsrecht, als bedoeld in artikel 78s WWB.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Toeslagenverordening Wet werk en bijstand gemeente Bergen 2012.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 mei 2012 en werkt terug tot 1 januari 2012. De Toeslagenverordening gemeente Bergen, zoals vastgesteld op 18 december 2003 wordt ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bergen op 12 april 2012.

de griffier,

de voorzitter,

.....

.....

Algemene toelichting

Op grond van de Wet werk en bijstand (verder de wet) dient de gemeenteraad een verordening vast te stellen met betrekking tot het verhogen en verlagen van de norm als bedoeld in artikel 8 lid 1 onder c juncto artikel 30 van de wet.

Hoofdstuk 3 van de wet kent voor de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan een systeem van basisnormen en toeslagen en verlagingen. De bijstandsnormen zijn geregeld in paragraaf 2, in de artikelen 20 tot en met 24 van de wet. Daarnaast voorziet paragraaf 3 in toeslagen en verlagingen: artikelen 25 tot en met 29 van de wet.

Het college verhoogt in bepaalde gevallen de norm met een toeslag en past in bepaalde gevallen een verlaging toe. Dit beleid is categoriaal: uit de verordening blijkt voor welke categorieën en op grond van welke criteria een verhoging of verlaging van de landelijke bijstandsnormen plaatsvindt. Op die manier kan een belanghebbende concreet uit de verordening afleiden welke verhoging of verlaging in zijn of haar situatie geldt.

Bij het afbakenen van categorieën is rekening gehouden met in de praktijk eenvoudig te hanteren criteria. Daarom is er ook gekozen voor een forfaitaire benadering. De verordening omschrijft alleen de situaties waarin iemand geacht wordt lagere noodzakelijke kosten van bestaan te hebben. Hierdoor wordt rekenwerk met werkelijke kosten voorkomen.

Norm

Voor personen van 21 tot en met 65 jaar bestaan er drie basisnormen:

- a. gezin: 100% van het wettelijk minimumloon (de gezinsnorm);
- b. alleenstaande ouders: 70% van de gezinsnorm;
- c. alleenstaanden: 50% van de gezinsnorm.

Toeslagen

Een toeslag op de norm wordt verstrekt aan een alleenstaande of alleenstaande ouder. De maximale toeslag van 20% van de gezinsnorm kan zonder nader onderscheid worden toegekend. De uitkering is dan ten hoogste:

- 90% van de gezinsnorm voor alleenstaande ouders;
- 70% van de gezinsnorm voor alleenstaanden.

Het college houdt echter rekening met de mogelijkheid van het kunnen delen van kosten. Deze mogelijkheid wordt aanwezig geacht als één of meer anderen hun hoofdverblijf hebben in dezelfde woning. De alleenstaande of de alleenstaande ouder kan dan kosten als woonkosten, vaste lasten, kosten van duurzame gebruiksgoederen en dergelijke delen. Het college stelt in die

gevallen de toeslag op een lager percentage vast. De toeslag voor alleenstaanden en alleenstaande ouders is uitgewerkt in artikel 3 van de verordening.

Verlagingen

De wet kent de volgende verlagingen:

- verlaging in verband met het geheel of gedeeltelijk kunnen delen met een ander van algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (artikel 26 van de wet);
- verlaging in verband met de woonsituatie (artikel 27 van de wet);
- verlaging in verband met het recentelijk beëindigen van een studie (artikel 28 van de wet);
- verlaging in verband met lager minimum jeugdloon voor 21- en 22-jarige (artikel 29 van de wet).

Individualisering

Het is niet noodzakelijk alle mogelijke situaties uitputtend te regelen. In niet geregelde gevallen of uitzonderlijke situaties geldt het individualiseringsbeginsel. Het college kan de bijstand op grond van artikel 18 lid 1 van de wet afwijkend vast stellen.

De werking van de verordening beperkt zich tot belanghebbende van 21 jaar tot 65 jaar. Voor jongeren van 18 tot en met 20 is deze verordening niet van toepassing, omdat deze tot hun 21ste nog onder de onderhoudsverplichting van de ouders vallen. In bijzondere situaties kunnen zij een aanvraag bijzondere bijstand indienen voor de (aanvullende) kosten van levensonderhoud. In welke situaties dit het geval is, wordt uitgewerkt in beleidsregels.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijving

Voor de begripsomschrijvingen en andere artikelen in de verordening geldt dat het begrip 'gehuwd' wordt vervangen door 'gezin' en het begrip 'uitkeringsgerechtigde' door 'belanghebbende'. Deze wijzigingen hebben een wettelijke grondslag.

Begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de genoemde wetten.

De gezinsnorm is de norm per kalendermaand, zoals bedoeld in artikel 21 eerste lid van de wet. Voor het hanteren van de gezinsnorm is gekozen, omdat dit artikel de hoogte hiervan aangeeft. Deze norm is gelijk aan het netto minimumloon zoals bedoeld in artikel 37 lid 1 van de wet.

Het begrip 'woning' is in artikel 1 van deze verordening gedefinieerd omdat de tekst van de wet nergens een omschrijving geeft van dit begrip. Wel vermeldt artikel 3 lid 6 van de wet dat in de wet en de daarop berustende bepalingen onder een woning mede een woonwagen of een woonschip verstaan moet worden. Voorts volgt uit de totstandkomingsgeschiedenis van de wet dat voor de invulling van het begrip woning kan worden aangesloten bij de Wet op de huurtoeslag. Daarom is in deze verordening bepaald dat onder 'woning' wordt verstaan: een woning zoals bedoeld in artikel 1 onderdeel j Wet op de huurtoeslag, alsmede een woonwagen of woonschip, zoals bedoeld in artikel 3 lid 6 van de wet.

Het begrip 'woonkosten' is nader gedefinieerd, omdat dit van belang is voor de toepassing van artikel 5 (verlaging norm i.v.m. de woonsituatie). Aangesloten is bij de begripsomschrijving die voorheen onder de vigeur van de Algemene Bijstandswet in het Besluit landelijke normering (tot 1996) was opgenomen. De desbetreffende bedragen in het kader van 'woonkosten' worden om praktische redenen verder uitgewerkt in beleidsregels.

Artikel 2 Categorieaanduiding

De regels van deze verordening zijn van toepassing voor de belanghebbenden van 21 jaar doch jonger dan 65 jaar. Voor jongeren van 18 tot en met 20 jaar is deze verordening niet van toepassing.

Artikel 3 Verhogingscriteria

Lid 1

Op grond van artikel 30, tweede lid, onder a, van de wet is de gemeenteraad verplicht om te bepalen dat de toeslag 20% van de gezinsnorm bedraagt voor de alleenstaande of alleenstaande ouder in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft (onverminderd de mogelijkheid tot verlaging van norm of toeslag op andere gronden). Dit is vastgelegd in het eerste lid van artikel 3 van deze verordening.

Lid 2

Wanneer in de woning van de belanghebbende één of meer anderen zijn hoofdverblijf heeft (niet zijnde een gezinslid of ander persoon die tot de gezamenlijke huishouding kan worden gerekend), wordt ervan uit gegaan dat deze bepaalde kosten kan delen (bijvoorbeeld huur en stookkosten). Het is niet van belang of de belanghebbende de kosten daadwerkelijk deelt. Dat is een verantwoordelijkheid van de belanghebbende zelf.

Omdat de belanghebbende niet alle noodzakelijke kosten van bestaan kan delen, ontvangt hij wel een toeslag, maar deze is lager dan de toeslag zoals genoemd in het eerste lid en bedraagt 10% van de gezinsnorm. De toeslag is ook 10% als meer dan één ander zijn hoofdverblijf heeft in

dezelfde woning. Zolang er sprake is van een zelfstandige huishouding, blijft een deel van de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan uitsluitend voor rekening van de belanghebbende.

Lid 3

Dit lid sluit bepaalde personen uit als degene die in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft waarvan niet verwacht kan worden dat ze bijdragen in de kosten. Voor de toepassing van dit artikel worden de volgende personen niet in aanmerking genomen als een ander die in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft: een meerderjarig kind als bedoeld in artikel 4, tweede lid van de wet.

Artikel 4 Verlaging norm gezin

Lid 1

Wanneer in de woning van de belanghebbende één of meer anderen zijn hoofdverblijf heeft (niet zijnde een gezinslid of ander persoon die tot de gezamenlijke huishouding kan worden gerekend) wordt ervan uit gegaan dat deze bepaalde kosten kunnen delen (bijvoorbeeld huur en stookkosten). Het is niet van belang of de belanghebbende de kosten daadwerkelijk deelt. Dat is een verantwoordelijkheid van de belanghebbende zelf.

Gekozen is, net als bij de alleenstaanden en alleenstaande ouders, voor een verlaging van 10% van de gezinsnorm, bij één of meer anderen die in de woning zijn hoofdverblijf heeft. Zolang er sprake is van een zelfstandige huishouding, blijft een deel van de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan uitsluitend voor rekening van de belanghebbende.

Lid 2

Met de wijziging van de wet per 1 januari 2012 is de gezinsnorm ingevoerd. Dit betekent dat in voorkomende gevallen drie of meer meerderjarige gezinsleden van één bijstandsuitkering moeten leven. Het is niet redelijk om in een dergelijk geval de norm ook nog te verlagen, ook al kunnen de woonkosten gedeeld worden met een derde. Deze bepaling heeft ook betrekking op eventuele verlaging als bedoeld in artikel 5, 6 of 7 van deze verordening.

Lid 3

De inhoud van het derde lid van artikel 4 is overeenkomstig die van artikel 3, derde lid van deze verordening.

Artikel 5 Verlaging norm i.v.m. de woonsituatie

Lid 1

Het college verlaagt de norm of de toeslag (verder) op grond van artikel 27 van de wet als de belanghebbende lagere kosten van bestaan heeft door zijn woonsituatie.

Uitgangspunt is dat belanghebbende een normale huurprijs betaalt, zoals bedoeld in artikel 1 onderdeel d van de Wet op de huurtoeslag.

Als aan een door de belanghebbende bewoonde woning geen woonkosten zijn verbonden verlaagt het college de norm met 20% van de gezinsnorm. Dit betekent dat wanneer de woonlasten namens de belanghebbende door een ander worden betaald (bijv. de ex-echtgenoot of de vertrokken partner) dit niet langer als 'verkapte alimentatie' wordt gezien. In een dergelijke situatie wordt de bijstand met 20% van de gezinsnorm verlaagd.

Onder de woonkosten van een huurwoning wordt verstaan de op de aanvangsdatum van het lopende tijdvak huurtoeslag geldende huurprijs per maand. Indien een eigen woning wordt bewoond wordt onder de woonkosten het volgende verstaan: de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten. Dat zijn de rioolrechten, het eigenaarsaandeel van de onroerende - zaakbelasting, de brandverzekering, de opstalverzekering en het eigenaarsaandeel van de waterschapslasten.

Lid 2

Wanneer de belanghebbende geen woonkosten heeft moet de norm verlaagd worden. De verlaging van de norm zal bij voorrang plaatsvinden op de toeslag die belanghebbende op grond van artikel 3 van deze verordening ontvangt.

Artikel 6 Verlaging schoolverlaters

Op grond van artikel 28 van de wet kan het college voor een belanghebbende die recent de deelname heeft beëindigd aan onderwijs of een beroepsopleiding, de norm of de toeslag gedurende zes maanden na het tijdstip van die beëindiging lager vaststellen. Het moet dan wel gaan om onderwijs of een beroepsopleiding waarvoor aanspraak bestond op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of op een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

De belanghebbende stemde tijdens de studieperiode de bestedingen af op zijn doorgaans beperkte inkomen (veelal uit studiefinanciering). Als hij zijn studie beëindigt, nemen zijn noodzakelijke kosten van bestaan niet onmiddellijk toe. Om deze reden wordt de norm voor schoolverlaters verlaagd met 20%. De invloed van inkomsten bijvoorbeeld uit arbeid of stagevergoeding tijdens de studie speelt hierbij geen rol.

In artikel 6 van deze verordening is bepaald dat de verlaging voor schoolverlaters 20% van de gezinsnorm bedraagt gedurende zes maanden, gerekend vanaf het tijdstip van de beëindiging van de aanspraak op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten. Deze verlaging kan echter niet gelijktijdig worden toegepast ten aanzien van een belanghebbende op wie artikel 7 van deze verordening van toepassing is. Dit volgt uit artikel 30, tweede lid onder b van de wet waarin is bepaald dat jegens een belanghebbende niet tegelijkertijd een schoolverlatersverlaging en een verlaging voor een alleenstaande van 21 of 22 jaar mag worden toegepast.

Wordt naast de schoolverlatersverlaging ook een verlaging toegepast i.v.m. medebewoning dan kan dit spoedig tot gevolg hebben dat de totale verlaging te groot is en aanpassing behoeft, gelet op het individualiseringsbeginsel. Dat kan afgeleid worden uit CRvB 12 mei 2009, LJN: B15349. Als de schoolverlater voor beëindiging van de studie studiefinanciering WFS 2000 ontving naar de norm van uitwonende student dan moet de inkomensvoorziening minimaal op die norm worden vastgesteld

Artikel 7 Verlaging toeslag alleenstaanden van 21 en 22 jaar

Het college heeft de bevoegdheid om op grond van artikel 29 van de wet een verlaging toe te passen als het van oordeel is, dat gezien de hoogte van het minimum jeugdloon er een drempel zou kunnen zijn om werk te aanvaarden. Aangezien het minimum jeugdloon voor een 21-jarige lager is dan dat voor een 22-jarige ligt het voor de hand om voor een 21-jarige een grotere verlaging toe te passen dan voor een 22-jarige. In het tweede lid wordt geregeld dat de verlaging voor een 21- of 22-jarige alleen kan plaatsvinden op de toeslag genoemd in artikel 3 van deze verordening. Dit artikel bepaald dat de verlaging nooit hoger is dan de toeslag die is toegekend.

In het derde lid wordt geregeld dat de verlaging van de toeslag van alleenstaande van 21- en 22-jarige niet gelijktijdig kan worden toegepast met de verlaging van schoolverlaters artikel 6 van deze verordening. Voor het met voorrang toepassen van de schoolverlatersverlaging is gekozen, omdat een 21- en 22-jarige schoolverlater niet beter af is op grond van dit artikel dan een 23 jarige schoolverlater op grond van artikel 6 van deze verordening.

Artikel 8 Anti-cumulatiebepaling

De verschillende verlagingen in deze verordening zien toe op verschillende omstandigheden bij de belanghebbenden en kunnen elk afzonderlijk als redelijk worden aangemerkt. Zonder dit artikel zou dat echter kunnen betekenen, dat het college de norm vanwege deze samenloop dermate laag zou moeten vaststellen, dat er feitelijk geen sprake meer zou zijn van een toereikende uitkering. In voorkomende gevallen zou het college op grond van artikel 30 vierde lid van de wet de bijstandsnorm moeten vaststellen. Daarom is er voor gekozen om reeds in deze verordening een absoluut minimumbedrag vast te leggen, waarop het college de norm (inclusief eventuele toeslag en verlagingen) tenminste moet vaststellen. Dat laat onverlet dat in concrete omstandigheden het bij samenloop ook denkbaar is dat de norm hoger moet worden vastgesteld. Zie bijv. de hierboven beschreven jurisprudentie t.a.v. de samenloop van een verlaging i.v.m. medebewoning en het ontbreken van woonkosten (CRvB 27 mei 2008, LJN: BD2698) en de samenloop van een schoolverlatersverlaging en een verlaging i.v.m. medebewoning (CRvB 12 mei 2009, LJN: BI5349).

Het individualiseringsbeginsel kan dus met zich meebrengen dat bij samenloop ook bij een resterende norm die boven de in dit artikel genoemde percentages ligt, al aanleiding is om tot verhoging daarvan over te gaan, gelet op alle omstandigheden van de belanghebbende.

Artikel 9 Onvoorziene gevallen

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 10 Overgangsrecht

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 11 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 12 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting